

Uchwała nr 65/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 5 lipca 2024 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr III/24/2024 Rady Gminy Tuczępy z dnia 5 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LXXIX/488/2023 Rady Gminy Tuczępy z dnia 11 października 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Tuczępy.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Monika Dębowska-Sołtyk, Iwona Kudła, Ewa Midura, Zbigniew Rękas, Monika Różycka (sprawozdawca), Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.) po zbadaniu w dniu 5 lipca 2024 r. uchwały nr III/24/2024 Rady Gminy Tuczępy z dnia 5 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LXXIX/488/2023 Rady Gminy Tuczępy z dnia 11 października 2023 roku w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Tuczępy

stwierdza nieważność ww. uchwały z powodu naruszenia art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702) oraz art. 81 ust. 2 w związku z art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.).

Uzasadnienie

Uchwała nr III/24/2024 Rady Gminy Tuczępy z dnia 5 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LXXIX/488/2023 Rady Gminy Tuczępy z dnia 11 października 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej

ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Tuczępy wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 10 czerwca 2024 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

W dniu 5 lipca 2024 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu.

O powyższym terminie posiedzenia Kolegium powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego, z pouczeniem stosownie do treści art. 18 ust. 3 ww. ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W posiedzeniu Kolegium nie uczestniczyli przedstawiciele Gminy Tuczępy.

W toku postępowania nadzorczego Kolegium stwierdziło w przedmiotowej uchwale istotne naruszenie prawa, które stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności w całości.

U podstaw tego rozstrzygnięcia znajdują się niżej opisane ustalenia faktyczne i prawne.

Przedmiotową uchwałą nr III/24/2024 Rada Gminy Tuczępy wprowadziła zmiany w uchwale nr LXXIX/488/2023 podjętej na sesji w dniu 11 października 2023 roku w zakresie, m.in. §11 w ten sposób, że otrzymał on następujące brzmienie:

„1. Wnioskodawcy, dla którego uzyskanie dotacji celowej stanowi pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie może być przyznana dotacja, o której mowa w § 1 w przypadkach i na zasadach określonych w zależności od prowadzonej działalności w:

1) Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. UE.L., 2023/2832 z dnia 15 grudnia 2023 r. w takim przypadku pomoc de minimis na podstawie niniejszej uchwały może być udzielana do dnia 30 czerwca 2031 r.

2) Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE.L., 352 z 24.12.2013 str. 9 z późn. zm.), w takim przypadku pomoc de minimis w sektorze rolnym na podstawie niniejszej uchwały może być udzielana do dnia 30 czerwca 2028 r.;

3) Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (DZ.U.. UE.L.2023.281), w takim przypadku pomoc de minimis w sektorze rolnym na podstawie niniejszej uchwały może być udzielana do dnia 30 czerwca 2031 r.;

4) Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. L. 190, z 28.06.2014 r. str. 45 z późn. zm.) w takim przypadku pomoc de minimis na podstawie niniejszej uchwały może być udzielana do dnia 30 czerwca 2030 r.

2. Do udzielenia dotacji celowej, jako pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie mają również zastosowanie przepisy ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej oraz przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustawy.

3. W przypadku, gdy wnioskodawca jest przedsiębiorcą, do wniosku o udzielenie dotacji winien dołączyć zaświadczenia, oświadczenia oraz informację o pomocy publicznej otrzymanej przed dniem złożenia wniosku, sporządzone w zakresie i według zasad określonych w art. 37 ust.1 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

4. Podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie rolnictwa lub rybołówstwa, jest zobowiązany przedłożyć wraz z wnioskiem wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w ciągu trzech minionych lat albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

5. Zakres informacji przedstawianych przez podmioty wymienione w ust. 3 i 4 określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. Nr 53, poz. 311) albo rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. Nr 121, poz. 810)”.
Projekt uchwały Rady Gminy Tuczępy w sprawie zmiany uchwały Nr LXXIX/488/2023 Rady Gminy Tuczępy z dnia 11 października 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Tuczępy został zgłoszony Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia 1 marca 2024 r. wniósł zastrzeżenia do przesłanego projektu uchwały, które zostały uwzględnione w podjętej przez organ stanowiący uchwale.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pismem znak DMP-1.530.530.2024 z dnia 29 lutego 2024 r. przedstawił następujące zastrzeżenia zwiększające przejrzystość zasad udzielania pomocy de minimis, cyt.:

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pismem znak DMP-1.530.530.2024 z dnia 29 lutego 2024 r. przedstawił następujące zastrzeżenia zwiększające przejrzystość zasad udzielania pomocy de minimis, cyt.:

„ 1. Zgodnie z art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831, całkowita kwota pomocy de minimis przyznanej przez jedno państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu nie może przekroczyć 300 000 EUR w okresie 3 lat, przy czym, zgodnie z pkt 11 preambuły do ww. rozporządzenia, „dla każdego przypadku przyznania nowej pomocy de minimis należy uwzględnić całkowitą kwotę pomocy de minimis przyznaną w ciągu minionych 3 lat”. W związku z powołaniem się na art.37 ust. 1 ustawy o pomocy publicznej, należy skorygować przepis § 1 projektu uchwały, tak

aby w zakresie pomocy de minimis zgodnej z rozporządzeniem Komisji (UE) 2023/2831 wskazywał na 3 minione lata, a nie rok bieżący oraz 2 ostatnie lata podatkowe.

2. W związku z faktem, iż rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 obowiązuje do dnia 31 grudnia 2030 r. z możliwością stosowania jego przepisów w 6-miesięcznym okresie przejściowym od daty jego wygaśnięcia, konieczne jest uzupełnienie projektu uchwały w taki sposób, aby jednoznacznie ograniczyć możliwość udzielania pomocy de minimis, zgodnie z okresem stosowania ww. rozporządzenia. Ostatnim dniem udzielenia pomocy może być 30 czerwca 2031 r.

Jednocześnie chciałbym zwrócić uwagę, iż przepisy ustawy o pomocy publicznej nie przewidują obowiązku ponownego wystąpienia do Prezesa UOKiK z wnioskiem o zgłoszenie zastrzeżeń do projektu programu pomocowego, który był już przedmiotem takiej oceny. Oznacza to tym samym, że po uwzględnieniu zastrzeżeń przedstawionych przez Prezesa UOKiK, poprawionego projektu uchwały nie należy już przysyłać do UOKiK”.

W związku z zastrzeżeniem Prezesa UOKiK w §1 uchwały nr III/24/2024 Rady Gminy Tuczępy § 11 ust. 4 uchwały nr LXXIX/488/2023 nadano brzmienie „4. Podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie rolnictwa lub rybołówstwa, jest zobowiązany przedłożyć wraz z wnioskiem wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w ciągu trzech minionych lat albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie”.

W związku z powyższym Kolegium wskazuje, co następuje.

Z analizy treści uchwały nr LXXIX/488/2023 z uwzględnieniem zmiany dokonanej uchwałą nr III/24/2024 oraz załączonych pism Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kolegium wnioskuje, że w kręgu adresatów uchwały są również podmioty prowadzące działalność gospodarczą a udzielenie dotacji tym podmiotom może stanowić pomoc de minimis, pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, o której mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. W odniesieniu do badanej uchwały należało spełnić wymogi proceduralne określone w art. 7 ust. 3 ww. ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zgodnie z którymi projekt programu pomocowego (w tym przypadku projekt uchwały) przewidujący udzielanie pomocy de minimis podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz w trybie art. 7 ust. 3a przywołanej ustawy - ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, które to organy w terminie 14 dni mogą przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy. Zastrzeżenia te organy jednostek samorządu terytorialnego powinny uwzględniać podejmując uchwałę dotyczącą udzielenia pomocy de minimis.

W ocenie Kolegium Izba Rada Gminy Tuczępy nie dokonała zmiany zapisów §1 projektu uchwały, zgodnie z wniesionym zastrzeżeniem Prezesa UOKiK ujętym w pkt 1, które wskazuje, że na podstawie pkt 11 preambuły do rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r.

w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis „okres trzech lat brany pod uwagę do celów niniejszego rozporządzenia należy oceniać w sposób ciągły. Dla każdego przypadku przyznania nowej pomocy de minimis należy uwzględnić całkowitą kwotę pomocy de minimis przyznaną w ciągu minionych trzech lat.” Rada Gminy Tuczępy uchwałą nr III/24/2024 dokonując zmiany § 11 ust. 4 uchwały nr LXXIX/488/2023 spowodowała natomiast, że podmiot ubiegający się o pomoc de minimis w rolnictwie i rybołówstwie zobowiązany został do przedstawienia zaświadczeń lub oświadczeń dotyczących okresu „3 minionych lat”.

Kolegium Izby zauważa ponadto, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyżej przywołanym pismem z dnia 1 marca 2024 r. nie zgłosił uwag do projektu, który zobowiązywał podmiot ubiegający się o pomoc de minimis w rolnictwie i rybołówstwie do przedłożenia zaświadczeń lub oświadczeń jakie otrzymał w ciągu „roku w którym ubiega się o pomoc oraz w ciągu dwóch poprzedzających go lat podatkowych”. Powyższe wynikało z faktu, że zarówno pkt 8 preambuły do rozporządzenia Komisji (UE) Nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym, jak i pkt 13 preambuły do Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury wskazują, że okres trzech lat brany pod uwagę do celów niniejszego rozporządzenia należy oceniać w sposób ciągły, zatem dla każdego przypadku nowej pomocy de minimis należy uwzględniać łączną kwotę pomocy de minimis przyznaną „w ciągu danego roku podatkowego oraz dwóch poprzedzających lat podatkowych”.

Zatem w ocenie Kolegium Izby wprowadzona przedmiotową uchwałą nr III/24//2024 zmiana treści § 11 ust 4 uchwały nr LXXIX/488/2023 spowodowała, że określenie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Tuczępy doprowadziło w konsekwencji do przyjęcia wadliwego merytorycznie aktu ustanawiającego program w zakresie udzielenia pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, wskazując okres 3 minionych lat zamiast roku, w którym ubiega się o pomoc oraz dwóch poprzedzających go lat podatkowych. Ponadto dla pomocy udzielonej na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. nie wskazuje na konieczność złożenia zaświadczeń lub oświadczeń o pomocy przyznanej w ciągu minionych 3 lat, co wynika z pkt 11 preambuły do ww. rozporządzenia.

W związku z powyższym Kolegium Izby stwierdza, że podjęcie przez Radę Gminy Tuczępy przedmiotowej uchwały nr III/24/2024 nastąpiło z naruszeniem art. 7 ust. 3 ww. ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej skutkujące koniecznością orzeczenia nieważności danego aktu w całości.

Niezależnie od wyżej wskazanej zasadniczej przesłanki stwierdzenia nieważności badanej uchwały, Kolegium zauważa ponadto, iż przedmiotową uchwałą nr III/24/2024 z dnia 5 czerwca 2024 roku

Rada Gminy Tuczępy dokonała zmiany zakresu prac możliwych do sfinansowania z udzielonej dotacji, bowiem organ stanowiący nadał nowe brzmienie §3 pkt 2 ppkt 15 uchwały nr LXXIX/488/2023, cyt.: „działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku, ogrodu lub cmentarza”. Tymczasem na podstawie art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami dotacja z budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być udzielona na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, w zakresie określonym w art. 77 tej ustawy. Z treści tego przepisu wynika, że dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane może obejmować m.in. nakłady konieczne na:

- działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu (art. 77 pkt 15 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

W związku z takim zapisem §3 pkt 2 ppkt 15 zakres prac możliwych do sfinansowania z dotacji został rozszerzony w stosunku do przewidzianego w art. 77 ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W świetle powołanych przepisów uznać należy, że Rada Gminy nie była uprawniona do rozszerzenia ponad ustawowy katalog, nakładów koniecznych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane, na które dotacja będzie mogła być udzielana.

Mając powyższe na uwadze Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Damian Grzelka